

Kirkolliskokouksen avausmessu 4.11.2024 Maarian kirkossa

Piispa Matti Salomäki

Hyvät kirkolliskokousedustajat, sisaret ja veljet Kristuksessa! Mukava nähdä teitä taas näissä merkeissä ja viettää tämä viikko rakentaen yhdessä tätä kirkkoamme.

Bästa kyrkomötesombud! Den här veckans tema och dagens evangelium leder mina tankar till tre perspektiv: Guds ledning, utmaningarna med beskattning samt medborgarskap i två riken och de spänningar det medför. Återigen får vi följa samtalet mellan Jesus och Petrus och den utbildning fiskaren får.

Äskeinen teksti ja viikon teema nostivat mieleeni kolme näkökulmaa. Ensiksi evankeliumi vie meidät opetuslasten elämässä hyvin tuttuun ympäristöön Gennesaretin kalavesien äärelle. Jälleen kerran Jeesus opettaa ammattikalastajaa ja kertoo ennalta jopa sen, mitä pian saaliiksi saatavan kalan sisältä löytyy.

Kertomuksen ydin ei ole vesistön kunnossa, mutta sellainenkin huomio tästä evankeliumista 2000-luvun näkökulmasta nousee. Kalan suuhun voi joutua monenlaista sinne kuulumatonta. Tämän päivän kalastajat kertovat, että kalojen sisältä löytyy saaliseläinten lisäksi monenlaista tavaraa, uistimien ohella esimerkiksi tupakantumppeja, ja kertoipa joku löytäneensä markan rahankin kalan sisältä.

Suuri ympäristöongelma on vesissä oleva muovi. Vaikka virvoitusjuomapulloon tai maitopurkkiin roikkumaan jäävä korkki vähän ärsyttääkin, niin on hyvä ajatella asiaa kalan ja muiden veden eläinten näkökulmasta. On siis syytä muistaa vastuumme luonnosta ja vähentää muovin päätymistä vesiin. Muovi tukkii eläinten suoliston ja mikromuovi menee solutasolle asti ja päätyy ruokalautasillemme.

Varsinainen ihme tässä kertomuksessa on kuitenkin se, että Jeesus ennalta tietää, että juuri Pietarin onkeen tarttuvan kalan suussa on tarvittava hopearaha, jolla voi kuitata temppeliveron sekä Pietarin että Jeesuksen puolesta. Onko meillä näin suuri Vapahtaja, että voimme luottaa hänen tietävän ennalta jo sen, mitä me tarvitsemme ja huolehtivan meistä? Ovatko meille totta vuorisäärnan sanat: "Teidän taivaallinen Isänne tietää kyllä,

että te tarvitsette kaikkea tätä...” Suuri Jumala on myös pienten yksityiskohtien Jumala. Hän johdattaa monella tavalla.

...

Toinen näkökulma tähän evankeliumiin liittyy rahaan ja veroon. Juutalaiset keräsivät veroa temppelin ylläpitokuluihin. Lisäksi kaikkia kansalaisia rasitti roomalaisten keräämä valtiollinen vero. Siitä oli vapautettu vain hallitsija jälkeläisineen. Jeesuksen viittaus kuningashuoneen verovapauteen liittyy hänen asemaansa temppelin uutena Herrana ja Kuninkaana. Hän tuli maksamaan lopullisen ja riittävän maksun meidän syntiemme edestä. Uhrikuoleman jälkeen ei tarvita enää temppeliä uhreineen. Jeesus vapautti tuolla kertamaksulla sekä itsensä että kaikki, jotka uskovat häneen. Koska työ oli kuitenkin kesken, hän kehotti Pietaria maksamaan veron. Oli turha suututtaa ketään asian takia.

Temppelivero perustui Mooseksen lakiin. Siinä määriteltiin tarkastusmaksu kaksikymmentä vuotta täyttäneiden sotakuntoisten miesten laskemisen yhteydessä, koska laskemisen katsottiin vihastuttavan Jumalan. Nyt kun viime aikoina on laskettu ja pohdittu alati suurempien sotajoukkojen määriä ja liikkeitä, ajatus Jumalan vihastumisesta on havahduttava. Mitä hintaa, millaisia lunnaita me tässä maailmassa tänä päivänä maksamme ihmisten synnistä ja sotaaisuudesta, siitä, että on tarpeen yhä uudelleen laskea ja varustaa sotajoukkoja? Temppelivero oli vakuutena soturien hengen lunastamisesta, mutta Jeesuksen myötä ilmestyi Lunastaja, joka muistuttaa, että on kyse vapautetuista Jumalan lapsista, ei vain numeroista, joukko-osastoista tai veronmaksajista.

Meitäkin sitovat pakolliset verot sekä vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuva kirkollisvero. Veroista ja niiden tuoton jakamisesta me täällä kirkolliskokouksessakin usein keskustelemme. Myös alkavalla istuntoviikolla kysymys on ajankohtainen. Joudumme pohtimaan yhteiskunnan vastuuta ja kirkon vastuuta yhteisten asioiden hoidossa. Olennaista on kuitenkin, että Jeesuksen vapauttamina emme enää joudu maksamaan veroa Jumalan lepyttämiseksi vaan yhteisten asioiden hoitamiseksi.

...

Kolmanneksi tämä evankeliumi ja viikon teema puhuvat kahdesta valtakunnasta. Moni meistä täällä Suomessa on saanut syntyessään lahjana arvokkaan kansalaisuuden oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Jos on lottovoitto syntyä Suomeen, mitä onkaan päästä Jumalan valtakunnan jäseneksi! Kasteen kautta meidät on liitetty toisen, katoamattoman valtakunnan jäseniksi. Viime viikonloppuna tämä kahden maan kansalaisuus näkyi kauniilla tavalla hautausmailla, kun kuoleman puistot olivat täynnä toivon liekkejä muistuttamassa iankaikkisen elämän toivosta ja kaipauksen ja kiitoksen rukouksista, jotka nousevat kuin liekki ja savu kohti taivasta. Olemme kahden valtakunnan kansalaisia. Täällä meitä painavat verot ja vastuut, mutta samalla voimme katsella eteenpäin kohti taivasta, missä valo ja vapaus vallitsevat ja kaikki taakat ovat poissa.

Kahden maan kansalaisina rukoilemme valtiovallan puolesta ja noudatamme sen lakeja ja velvoitteita. Tämän kirkkovuoden ajankohdan esittelyssä todetaan, miten ”yhteiskunta kuuluu Jumalan asettamaan elämänjärjestykseen, joka suojelee ja palvelee ihmiselämää. Maallinen esivalta saattaa kuitenkin irtaantua Jumalasta. Silloin syntyy tilanteita, jolloin se toimii Jumalan tahtoa vastaan loukkaamalla ihmisarvoa tai estämällä evankeliumin vapautta. Tällöin kristittyjen pitää sekä yksilöinä että yhteisönä seurata Jumalan sanaan sidotun omantunnon ääntä.”

Jännitteitä on ollut sekä kirkon historian aikana että tänä päivänä. Erään arvioin mukaan 70 miljoonaa kristittyä on menettänyt kristinuskon historian aikana henkensä uskonsa takia, yli puolet heistä viime vuosisadalla. YK:lle tehdyn raportin mukaan nykyään arviolta 200 miljoonaa kristittyä kärsii jonkinasteista vainoa. Marttyyrikuoleman kohtaa eri arvioiden mukaan tuhannesta muutamaan tuhanteen kristittyä vuodessa. Tämä on hyvä muistaa näin pyhäinpäivän aikoihinkin, ovathan tuon kahdesta juhlasta muodostetun päivän muistelun kohteena myös kaikki kristikunnan marttyyrit. Heparalaiskirjeessä sanotaan: ”Muistakaa vankeja, niin kuin olisitte itse kahleissa heidän kanssaan, muistakaa kidutettuja, tunteehan teidänkin ruumiinne kivun.” Hepr.13:3

...

Dagens tema är en påminnelse om Guds ledning och omsorg. Jesus har betalat vår skuld och ger oss rätten till medborgarskap i ett oförgämligt rike. Här måste vi bära vårt kors men vid resans slut väntar oss ljus och frihet.

Vapahtajamme osoitti monella tavalla huolenpitonsa, johon mekin voimme turvata. Hän kehotti hoitamaan yhteiskunnalliset velvollisuudet, mutta totesi myös kaikkien seuraajiensa joutuvan kantamaan ristiään ja kohtaamaan vastustusta. Mutta kaiken tämän keskellä meitä kantaa hänen lupauksensa: "Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät". Kerran Jumalan valtakunta paljastuu täyteydessään ja loistossaan. Silloin ollaan enää yhden valtakunnan kansalaisia, vapaita lapsia. Verot eivät enää paina, ja kalat uivat puhtaissa vesissä.

Viisautta ja iloa tämän viikon työskentelyyn!